

Vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeen ja talousarviokehityksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 16.06.2025 § 183

Talousarvion laadinnassa noudatetaan kuntalain 110 §:ää sekä tulevan Vihti 2033 -kuntastrategian linjauksia. Talousarvion tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen suunnittelukauden aikana. Vuoden 2026 talousarviokehys on laadittu tasapainotustavoitteella, joka huomioi palvelukeskusten lisäyksesitykset ja koko kunnan taloudellisen tilanteen.

Yleisesti kuntatalouden tilanne on heikentynyt vuodesta 2024 lähtien. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuusleikkausten takia.

Vihdin kunnan talousarviokehityksessä on huomioitu vuoteen 2026 kohdistuvia merkittäviä muutoksia, kuten mm. sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ja kunta-alan palkkaratkaisut. Sote- ja pelakiinteistöt eivät saa enää olla kunnan taseessa vuodesta 2026 alkaen. Tämä tarkoittaa Vihdin osalta toimintatuottojen alenemaa näiden kiinteistöjen osalta, mutta myös toimintakulujen alenemista. Lisäksi on huomioitu kunta-alan uusi sopimusratkaisu ja vuodelle 2026 kohdistuvien palkankorotusten vuosivaikutus. Raamissa ei ole huomioitu vielä vuoden 2025 tasopalkkamallista aiheutuvia mahdollisia lisäkustannuksia, koska näihin liittyvät neuvottelut ovat vielä kesken. Näiden osalta tehdään tarvittava kehyspäivitys ennen syyskuuta.

Valtionosuudet ja verotulot on arvioitu Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön esittämien arvioiden perusteella. Kasvava työttömyys tuo kustannuspaineita kuntatalouteen ja työmarkkinatuen kuntaosuudessaakin ennakoidaan merkittävää kasvua vuodelle 2026.

Vihdin kunnan taseessa on tilinpäätöksen 2024 jälkeen kumulatiivista ylijäämää noin 36,5 milj. Euroa. Vuoden 2025 muutettu talousarvio on niukasti alijäämäinen. Vuoden 2026 talousarviokehys on palvelukeskusten esitysten jälkeen alijäämäinen. Kehysraamissa on lähdetty tavoittelemaan koko kunnan osalta tilikauden nollatulosta. Tämän takia talousarviokehukseen on tehty tasapainotettu kehystavoite toimielimille. Tasapainotus on laskettu yhdistämällä kaksi tekijää: 80 % painoarvolla palvelukeskuksien talousarviokehukseen esittämät toimielinten kulujen sekä tuloarvioiden nettomuutokset ja 20 % painoarvolla toimielimen toimintakulut. Koko kunnan talouskehityksen osalta on erityisen tärkeää, että lautakunnat pääsevät tasapainotustavoitteeseen talousarvioesityksissään.

Laadintaohjeessa on esitetty muut seuraavat keskeiset linjaukset:

- Talousarvion valmistelun aikataulu on esitetty liitteessä 1. Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä viimeistään 7.10.2025. Kunnanvaltuusto käsittelee talousarvion 10.11.2025.

- Talousarvion sisältövaatimukset koskevat mm. käyttötalousosan tekstejä ja tunnuslukuja, toiminnallisia tavoitteita, investointisuunnitelmaa vuosille 2026–2030, riskienhallintaa sekä sisäisiä tuloja ja menoja.

- Henkilöstösuunnittelu: Palvelukeskukset toimittavat henkilöstölistaukset ja vakanssiesitykset talouspalveluille. Henkilöstöpalvelut tukevat tietojen kokoamista.

- Tietohallinnon ja hankintojen suunnittelu: IT-hankintatarpeet ja käyttötalouden hankinnat tulee ilmoittaa määräaikoihin mennessä. THOR-ryhmä priorisoi IT-hankkeet.

- Sisäinen laskutus: Tilapalvelut ja ateria- ja puhdistuspalvelut vastaavat sisäisten erien laskennasta. Tiedot toimitetaan talouspalveluihin 25.6.2025 mennessä.

- Investointien käsittely: Investointiraami vuodelle 2026 on 18,8 milj. euroa. Investointihankkeiden tulee olla perusteltuja ja sisältää mahdollisuudet valtionavustuksiin. Investointien realistisuus arvioidaan investointiryhmässä.

- Kuntakonsernin tytäryhteisöt toimittavat taloussuunnitelmaesityksensä kunnanhallitukselle 15.10.2025 mennessä. Esitysten tulee sisältää toiminnan ja talouden tavoitteet, investoinnit, rahoitustarpeet sekä riskienhallinta.

- Talousarviotietojen syöttäminen tapahtuu budjetointiohjelmaan 23.6.–1.10.2025. Tiedot tulee syöttää vuosille 2025–2027 ja investointien osalta vuosille 2026–2030.

- Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut: Toimielinten tulee arvioida tulonsa ja menonsa realistisesti, hyödyntäen aiempien vuosien toteumia ja huomioiden inflaatio (arvio 2,0 % vuodelle 2026).

- VIRTA-ohjelma: Talouden tasapainotusohjelma valmistellaan syksyn 2025 aikana ja sen toimenpiteet huomioidaan taloussuunnitelmassa.

Talousarvion laadintaohjeen tavoitteena on varmistaa, että kunnan talous pysyy kestäväällä pohjalla ja että resurssit kohdennetaan strategisesti vaikuttavalla tavalla.

Valmistelija Jere Laine etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5554

Esittelijä Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus Kunnanhallitus päättää:

1) hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeen ja kehyksen talousarvion ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman laatimista varten. Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä

talousarviovuodelle 2026 ja taloussuunnitelmavuosille 2027-2028
viimeistään 7.10.2025

- 2) edellyttää, että osana talousarviovalmistelua lautakunnat toimitilimille asetetut tavoitteet ja laativat suunnitelman euromääräisten tavoitteiden saavuttamiseksi; ja
- 3) edellyttää, että talousarviokehys tuodaan uudelleen kunnanhallitukseen päätöksentekoon, kun tasapalkkajärjestelmään siirtymisen euromääräiset vaikutukset ovat tarkentuneet. Talousarviokehys tulee myös käsitellä uudelleen, mikäli kuntatasolla tulo- tai menoarvioihin tulee merkittäviä muutoksia.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Kunnanhallitus 06.10.2025
285/02.02.00/2025

Verorahoituksen osalta on tullut tuoreempia ennusteita liittyen verotuloihin ja valtionosuuksiin. Verotuloissa kunnallisverojen ja yhteisöverojen tuloennustetta on laskettu ja valtionosuuksissa on huomioitu mm. valmisteneen verokauden muutokset verotulojen tasauksissa. Muutoksilla on vaikutusta kehykseen.

Valmistelija Jere Laine etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5554

Esittelijä Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä kehyksen päivityksen muuttuneiden ennusteiden perusteella.

Päätös

Tiedoksi